

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана факультету міжнародних
економічних відносин та
туристичного бізнесу

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

“ ” 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи наукових досліджень

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і назва)
Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
(шифр і назва)
освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії»
(шифр і назва)
вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024/ 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)

“28” серпня 2024 року, протокол №19

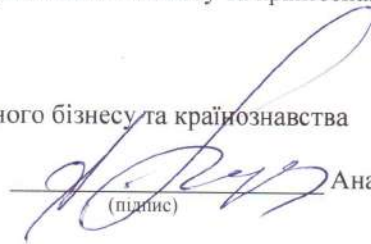
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

канд. екон. наук, доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Ірина ПАНОВА

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від “27” серпня 2024 року № 20

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

(підпис)

Анатолій ПАРФІНЕНКО

Програму погоджено з гаранткою освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) «Міжнародні відносини та регіональні студії»

назва освітньої програми

Гарантка освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи)

(підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28” серпня 2024 року № 16

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Олена МИКОЛЕНКО

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. директора навчально-наукового інституту

«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

” вересня 2024р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Основи наукових досліджень»

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

галузь знань

29 «Міжнародні відносини»

(шифр і назва)

спеціальність

291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

(шифр і назва)

освітня програма

«Міжнародні відносини та регіональні студії»

(шифр і назва)

спеціалізація

(шифр і назва)

вид дисципліни

обов'язкова

(обов'язкова/ за вибором)

ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2024/ 2025 навчальний рік.

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

“17” вересня 2024 року, протокол № 2

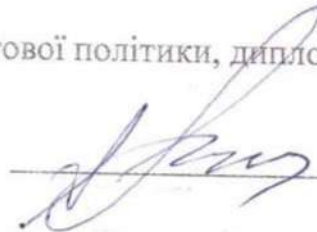
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

канд. екон. наук, доцентка, доцентка кафедри світової політики,
дипломатії та туристичного бізнесу Ірина ПАНОВА

Програму схвалено на засіданні кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Протокол від “03” вересня_2024 року № 1

В. о. завідувача кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

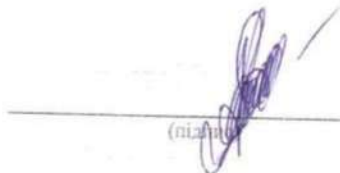
Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гаранткою освітньо-професійної програми

«Міжнародні відносини та регіональні студії»

Гарантка освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»

Ганна ПАНАСЕНКО

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від «17» вересня 2024 року, № 1

Голова науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Ганна ПАНАСЕНКО

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки «Міжнародні відносини та регіональні студії» рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомити здобувачів вищої освіти з методологічними і методичними основами наукових досліджень.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК18. Здатність працювати як автономно, так і у команді.

- формування наступних спеціальних компетентностей:

СК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

СК17. Здатність здійснювати компаративний аналіз певного регіону (групи країн), враховуючи історичний, культурний, економічний, політичний розвиток.

1.3. Кількість кредитів: 4.

1.4. Загальна кількість годин: 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-
Семестр	
1-й	-
Лекції	
32 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	-
Самостійна робота	
72 год.	-

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі мають досягти наступних результатів:

РН10. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.

РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні довідки.

РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

РН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів. Передбачені робочою групою.

РН 29. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

РН 30. Самостійно приймати рішення, відповідати за командну роботу.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні відомості про науку та її роль у розвитку суспільства

Основні значення поняття «наука». Безпосередні цілі науки. Основні завдання науки. Предмет науки. Об'єкт дослідження. Наукова (науково-дослідна) діяльність. Фундаментальні наукові дослідження. Прикладні наукові дослідження. Державна науково-технічна політика. Економічна ситуація в галузі науки. Типові схеми фінансування: «Лобовий» і «Комплексний» способи, «Дефіцитне» керування. Науково-технічна політика. Найважливіші принципи державної наукової політики. Найважливіші завдання державної науково-технічної й інноваційної політики на довгостроковий період. Пріоритети наукових досліджень. Класифікація наук.

Тема 2. Наукове дослідження: етапи, рівні та впровадження

Наукове дослідження. Етапи наукового дослідження. Довгострокові, короткострокові й експрес-дослідження. Емпіричний і теоретичний рівні дослідження. Вимоги до наукової гіпотези. Структура теорії: поняття, судження, закони, наукові положення, навчання та ідеї. Ефективність наукових досліджень. Основні види ефективності наукових досліджень. Три види економічного ефекту: попередній, очікуваний і фактичний. Впровадження завершених наукових досліджень у виробництво.

Тема 3. Методологічні засади наукового пізнання

Методи емпіричного рівня: спостереження, опис, порівняння, розрахунок, вимірювання, анкетне опитування, співбесіда, тестування, експеримент, моделювання. Методи теоретичного рівня: аксіоматичний, гіпотетичний, формалізація, абстрагування, загальнологічні методи (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія). Загальнонаукова й філософська методологія: сутність, загальні принципи. Загальнологічні методи: аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія.

Тема 4. Планування та аналіз науково-дослідної роботи

Формулювання теми наукового дослідження. Види тем: теоретичні, практичні та змішані. Обґрунтування актуальності обраної теми. Визначення об'єкта й предмета дослідження. Особливості визначення та постановки мети дослідження. Етапи постановки конкретних завдань наукового дослідження. Вибір методу (методики) проведення дослідження. Системний аналіз. Моделювання процесу або явища на базі відомих моделей. Метод єдності теорії та практики. Системний підхід. Проектний метод. Абстрактно-логічний метод. Моделювання як метод дослідження структури, основних

властивостей, законів розвитку і взаємодії з навколишнім світом об'єкта моделювання. Емпіричний метод. Статистико-імовірнісний метод. Монографічний метод. Тлумачення (інтерпретація) підстав дослідження й отриманих наукових результатів. Формулювання висновків та оцінка отриманих результатів. Наукова новизна. Елементи новизни.

Тема 5. Наукова інформація: пошук, накопичення й аналіз

Наукова інформація та її джерела. Висхідний і спадний потоки інформації. Документальні джерела наукової інформації: первинні й вторинні. Наукові, навчальні, довідкові й інформаційні видання. Робота із джерелами інформації. Словник термінів і понять. Сучасні проблеми академічної доброчесності, запозичень і плагіату та можливі шляхи вирішення.

Тема 6. Загальні вимоги до наукових текстів

Основні вимоги до науково-дослідної роботи. Загальна структура науково-дослідної роботи. Способи написання тексту. Типи викладення матеріалу. Основні вимоги до написання, оформлення і захисту наукових праць здобувачів. Важливість ілюстративного матеріалу при захисті робіт. Особливості складання рецензії.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Загальні відомості про науку та її роль у розвитку суспільства	20	6	2			12
Тема 2. Наукове дослідження: етапи, рівні та впровадження	20	4	4			12
Тема 3.Методологічні засади наукового пізнання	20	6	2			12
Тема 4. Планування та аналіз науково-дослідної роботи	20	6	2			12
Тема 5. Наукова інформація: пошук, накопичення й аналіз	20	6	2			12
Тема 6. Загальні вимоги до наукових текстів	20	4	4			12
Усього годин	120	32	16			72

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Загальні відомості про науку та її роль у розвитку суспільства	2
2	Тема 2. Наукове дослідження: етапи, рівні та впровадження	4
3		
4	Тема 3.Методологічні засади наукового пізнання	2
5	Тема 4. Планування та аналіз науково-дослідної роботи	2
6	Тема 5. Наукова інформація: пошук, накопичення й аналіз	2
7	Тема 6. Загальні вимоги до наукових текстів	4
8		
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Загальні відомості про науку та її роль у розвитку суспільства</p> <p>Опрацювання додаткової рекомендованої літератури з теми «Загальні відомості про науку». Підготувати есе на тему: «Найдивовижніші наукові відкриття XX та XXI століть». Підготувати доповідь на тему: «Вплив внеску вчених на світовий політичний устрій». Скласти глосарій за основними термінами теми.</p>	12
2	<p>Тема 2. Наукове дослідження: етапи, рівні та впровадження</p> <p>- підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи на тему: «Соціально-політичний та економічний профілю певної держави», оформити її за вимогами</p>	12
3	<p>Тема 3.Методологічні засади наукового пізнання</p> <p>- зробити SWOT-аналіз показників певної держави, які допоможуть систематизувати інформацію і висвітлять фактори, які сприяють або заважають розвитку країни, а також які зовнішні умови можуть вплинути на її майбутнє. Зокрема, демографічні особливості, розвиток інфраструктури, природні ресурси, економічна стабільність, політична ситуація, соціальні проблеми тощо.</p>	12
4	<p>Тема 4. Планування та аналіз науково-дослідної роботи</p> <p>- написати анотацію та рецензію до певної наукової статті.</p>	12
5	<p>Тема 5. Наукова інформація: пошук, накопичення й аналіз</p> <p>- оформити список використаних джерел згідно до вимог державного стандарту ДСТУ 8302:2015 та АРА стилю (American Psychological Association (APA) Style)</p>	12
6	<p>Тема 6. Загальні вимоги до наукових текстів</p> <p>- написати тези за темою «Україна у світових міжнародно-регіональних політичних та економічних процесах»</p>	12
	Разом	72

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання навчальним планом не передбачене.

7. Методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни застосовуються наступні методи навчання: лекція, як правило, у поєднанні з наочною демонстрацією (презентація), пояснення, дискусія, практичні завдання, семінарські заняття, спільний пошук вирішення проблеми, робота з науковою літературою, консультування, самостійна робота в тому числі в дистанційному курсі.

8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення балів за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи здобувачів під час лекційних та практичних занять (групова дискусія);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проєктних завдань в ході самостійної роботи здобувачів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати розрахункові, ситуаційні та інші задачі;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних та хмарних технологій;
- контроль та оцінювання вмінь та навичок вирішувати кейсові проблемні завдання із розподілом ролей в командах.

Поточний контроль знань здобувачів здійснюється шляхом проведення тестування з основних навчальних елементів змістовних тем. Сума балів, які студент денної форми навчання може набрати дорівнює 60.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума контрольних оцінок та балів, отриманих за результатами поточного та підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів підсумкового

семестрового контролю складає 100.

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили здобувачам вищої освіти надається можливість скласти залікову роботу в тестовій формі (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Основи наукових досліджень», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5751>

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота							Разом	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	Проміжний контроль	60	40	100
5	5	5	5	5	5	30			

T1, T2 ... T6 – теми розділів

Вивчення курсу – 60 балів (з них: активна робота на семінарських заняттях – максимально 30 балів; поточний тестовий контроль – максимально 30 балів). Підсумковий контроль – 40 балів. Здобувач допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо за результатами поточного контролю він набрав не менше 31 балу.

Заохочувальні бали – виконання додаткового індивідуального завдання – 5 балів, підготовка до видання наукової статті за тематикою дисципліни «Основи наукових досліджень» – 10 балів.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно розв'язав усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно розв'язав більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно розв'язав половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно,

	поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно розв'язав окремі тестові завдання
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно розв'язав окремі тестові завдання.

Доповнення виступу:

1 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

0,5 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку. ***Суттєві запитання до доповідачів:***

1 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

0,5 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Вимоги до журналів, що рецензуються, розроблені видавництвом «Ельзевір» (Elsevier) відповідно до міжнародних етичних правил наукових публікацій : веб-сайт. URL:<http://www.elsevier.com/about/publishing-guidelines/publishingethics> (дата звернення: 20.08.2024).
2. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-07-01]. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с.
3. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / Нац. стандарт України. [Чинний від 2007-07-01]. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 47 с.
4. Бабайлов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т; 2019. 148 с.
5. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Харків : ХНАУ, 2017. 272 с.
6. Євтушенко М., Хижняк М. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.
7. Єрмошкіна О. В., Крилова О. В., Замковий О. І., Антипенко Н. В.; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Основи наукових досліджень : навч. посіб. Дніпро : Журфонд, 2022. 227 с.
8. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
9. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
10. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень : навч. посібник. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ : Алерта, 2019. 492 с.
11. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
12. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
13. Надикто В.Т. Основи наукових досліджень : підручник. Херсон : Олді-Плюс, 2024. 268 с.
14. Основи наукових досліджень: методичні рекомендації до семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та

регіональні студії» освітньої програми «Міжнародні відносини та регіональні студії») / уклад.: канд. екон. наук, доцент Панова Ірина Олексіївна – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2023. – 45 с.

15. Парфіненко А.Ю. Зовнішня політика України : методичні рекомендації до виконання курсової роботи (для здобувачів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, освітньої програми «Міжнародні відносини та регіональні студії») [Electronic resource] / уклад. А.Ю. Парфіненко. – Харків : Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2024. – 42 с. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18629>

16. Пушкар О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 886 с.

17. Юрченко С.О. Юрченко О.Є. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2017. 204 с.

18. Boland L. A. Economic Methodology: Theory and Practice. URL: <http://www.sfu.ca/~boland/methodology85.PDF> (дата звернення: 20.08.2023).

19. David L. Gast, Jennifer R. Ledford. Single Case Research Methodology. New York : Routledge, 2018. 436 p.

20. Creswell, J. W., & Creswell, J. D. Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. Fifth edition. California : SAGE Publications, 2018. 275 p.

21. Mykolenko O., Ippolitova I., Doroshenko H. Strapchu, S. «The impact of entrepreneurship education and cultural context on entrepreneurial intentions of Ukrainian students: the mediating role of attitudes and perceived control». *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*. 2022. Vol. 12 No 3, P. 519-536.

22. Quast C., Seidel M. Introduction: The Philosophy of Expertise – What Is Expertise? *Topoi*. 2018. №37. P. 1–2.

23. Richard J. Shavelson and Lisa Towne Scientific Research in Education. Washington, DC : National Academy Press, 2021. 188 p.

24. Shona McCombes. How to write a research methodology. 2019. URL: <https://www.scribbr.com/dissertation/methodology> (дата звернення: 20.08.2024).

Допоміжна література

1. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Київ : Ліра-К, 2018. 352 с.

2. Вітакультурна методологія. До 25-річчя наукової школи професора А. В. Фурмана : колективна монографія. Тернопіль : ТНЕУ. 2019. 980 с.

3. Вітченко А. О., Вітченко А. Ю. Основи наукових досліджень у вищій школі : підруч. Ки в : ФОП мчинський О.В., 2020. 272 с.

4. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень

: підручник. Ювілейна серія НЮУ 215 років. Харків : В-во «Право», 2018. 368 с.

5. Інфраструктура світу : методичні рекомендації до виконання контрольної роботи з дисципліни (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 242 «Туризм» освітньої програми «Туризм») [Електронне видання] / уклад. І. М. Шамара. – Харків : Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2024. – 32 с. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18540>

6. Каламбет С.В. Іванов С.І., Півняк Ю.В. Методолія наукових досліджень: навч. посіб. Дніпро : Вид-во Маковецький, 2018. 191 с.

7. Маркетинг в туризмі : методичні рекомендації з виконання курсових робіт. 2-ге видання / уклад. О. В. Євтушенко, Г. І. Гапоненко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. – 40 с. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/17807>

8. Малая О.Ю. Як написати студентську наукову роботу з філології: методологія та етика наукового пізнання : навчально-методичний посібник для студентів факультету іноземних мов / О.Ю. Малая, Т.А. Смоляна. – Харків : Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2023. – 100 с. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18219>

9. Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці: навч. посіб. / заг. ред. В. І. Дубинського Дніпро : ДВНЗ УДХТУ, 2019. 443 с.

10. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 220 с.

11. Носачова Ю., Іваненко О., Радовенчик Я. Основи наукових досліджень. Київ: Кондор, 2020. 132 с.

12. Соболев Х.С., Петровська Н.І., Гуняк О. М. Методологія і принципи наукових досліджень : навч. посіб. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2018. 92 с.

13. Anna Alexandrova, A Philosophy for the Science of Well-Being. Oxford: Oxford University Press, 2017. 248 p.

14. Shevchenko, Irina S. Academic English: Writing articles and conference papers : teaching guide [Electronic resource] = Академічна англійська мова: написання статей і доповідей на конференціях : навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / I. S. Shevchenko. – Kharkiv : V.N. Karazin Kharkiv National University, 2023. – 48 p. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18076>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. <https://ec.europa.eu/eurostat> – офіційний сайт Статистичної служби Європейської комісії (Євростат)

2. www.bank.gov.ua – офіційний сайт НБУ
3. www.business.ua – сайт газети «Бізнес»
4. www.customs.gov.ua – офіційний сайт Державної митної служби України
5. www.iccua.org – офіційний сайт Міжнародної торгової палати в Україні
6. www.me.gov.ua – офіційний сайт Міністерства економіки України
7. www.mfa.gov.ua – офіційний сайт МЗС України
8. www.minfin.gov.ua - офіційний сайт Міністерства фінансів України
9. www.rada.gov.ua – офіційний сайт ВР України
10. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державного комітету статистики України
11. <https://www.un.org/en/> – офіційний сайт ООН
12. www.worldbank.org – офіційний сайт Світового банку
13. www.wto.in.ua – сайт Україна й СОТ
14. www.wto.org – офіційний сайт СОТ
15. <https://niss.gov.ua> – офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії **обставин непоборної сили** освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Основи наукових досліджень» <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5751>